

BIULETYN BIBLIJNY (6)

ZAWARTOŚĆ: I. Chronologiczny wykaz wypowiedzi papieża Benedykta XVI (2005-2013) na temat Żydów i judaizmu; II. Wykaz konferencji biblijnych ks. prof. Waldemara Chrostowskiego w warszawskich parafiach Opatrzności Bożej i Zwiastowania Pańskiego w latach 1986-2018.*

I. CHRONOLOGICZNY WYKAZ WYPOWIEDZI PAPIEŻA BENEDYKTA XVI (2005-2013) NA TEMAT ŻYDÓW I JUDAIZMU

2005

1. Przesłanie do prof. Elio Toaffa, emerytowanego naczelnego rabina Rzymu, z okazji 90. rocznicy urodzin (Watykan, 30 IV 2005).
2. Przemówienie do delegacji Międzynarodowego Komitetu Żydowskiego do spraw Konsultacji Międzyreligijnych (Watykan, 9 VI 2005).
3. Z przemówienia do Elchina Oktyabra, pierwszego ambasadora Azerbejdżanu przy Stolicy Apostolskiej (16 VI 2005).
4. Z przemówienia podczas powitania Benedykta XVI na międzynarodowym lotnisku w Kolonii podczas podróży apostolskiej do Niemiec na Światowy Dzień Młodzieży (Kolonja, 18 VIII 2005).
5. Z przemówienia do młodzieży podczas podróży apostolskiej do Niemiec (Kolonja, 18 VIII 2005).
6. Przemówienie do wspólnoty żydowskiej w synagodze w Kolonii podczas podróży apostolskiej do Niemiec (Kolonja, 19 VIII 2005).
7. Z katechezy podczas audiencji generalnej w Watykanie (Watykan, 24 VIII 2005).

* Redaktorem Biuletynu biblijnego jest Barbara S t r z a ł k o w s k a, Warszawa.

8. Przemówienie podczas audiencji dla naczelnych rabinów Izraela (Castel Gandolfo, 15 IX 2005).
9. Przemówienie do delegacji Instytutu Praw Człowieka z Auschwitz z okazji wręczenia „Nagrody Jana Pawła II” (Watykan, 16 X 2005).
10. Przesłanie do kard. Waltera Kaspera, przewodniczącego Komisji do Relacji z Judaizmem, z okazji 40. rocznicy *Nostra aetate* (26 X 2005).
11. Z modlitwy na „Anioł Pański” z wiernymi na Placu św. Piotra (Watykan, 30 X 2005) (Dekl. *Nostra aetate*).
12. Przemówienie do amerykańskiej delegacji „Centrum Szymona Wiesenthala” (Watykan, 14 XI 2005).

2006

13. Przesłanie do dr. Riccardo Di Segni, naczelnego rabina Rzymu (Watykan, 16 I 2006).
14. Pozdrowienie delegacji amerykańskich przywódców chrześcijańskich, żydowskich i muzułmańskich podczas audiencji generalnej (Watykan, 1 III 2006).
15. Przemówienie do delegacji Amerykańskiego Komitetu Żydowskiego (Watykan, 16 III 2006).
16. Z przemówienia podczas ceremonii powitania na Międzynarodowym Lotnisku Okęcie (Warszawa, 25 V 2006).
17. Przemówienie podczas wizyty w byłym obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (Oświęcim, 28 V 2006).
18. Z katechezy podczas audiencji generalnej po powrocie z podróży apostołskiej do Polski (Watykan, 31 V 2006).
19. Przemówienie do delegacji Anti-Defamation League (Watykan, 12 X 2006).
20. Przemówienie do delegacji B'nai B'rith International (Watykan, 18 XII 2006).
21. Z przemówienia do kardynałów, arcybiskupów, biskupów i prałatów Kurii Rzymskiej z okazji Świat Bożego Narodzenia (Watykan, 22 XII 2006).

2007

22. Z katechezy podczas audiencji generalnej w nawiązaniu do Tygodnia Modlitwy o Jedność Chrześcijan (Watykan, 17 I 2007).
23. Przemówienie do delegacji Fundacja na rzecz Badań i Dialogu Międzyreligijnego i Międzykulturowego (Watykan, 1 II 2007).

2008

24. Z przemówienia podczas wizyty *ad limina* biskupów łacińskich w regionie Bliskiego Wschodu (Watykan, 18 I 2008).
25. Z przemówienia do uczestników spotkania międzyreligijnego w Centrum Kulturalnym Jana Pawła II w Waszyngtonie (Waszyngton, 17 IV 2008).
26. Orędzie do wspólnoty żydowskiej podczas spotkania międzyreligijnego w Centrum Kulturalnym Jana Pawła II w Waszyngtonie (Waszyngton, 17 IV 2008).
27. Przesłanie do wyznawców judaizmu z okazji Święta Paschy (17 IV 2008).
28. Spotkanie z przedstawicielami wspólnoty żydowskiej Nowego Jorku w Park East Synagogue (Nowy Jork, 18 IV 2008).
29. Przemówienie do biskupów ordynariuszy Kaukazu podczas wizyty *ad limina* (Watykan, 24 IV 2008).
30. Przemówienie do Mordechaya Lewiego, nowego ambasadora Izraela, podczas składania listu uwierzytelniającego (Watykan, 12 V 2008).
31. Z przemówienia podczas spotkania z przedstawicielami innych religii w Sali Kapitułarnej Katedry Najświętszej Marii Panny w Sydney (Sydney, 18 VII 2008).
32. Przemówienie do uczestników sympozjum „Pave the Way Foundation” (Watykan, 18 IX 2008).
33. Przemówienie do członków Międzynarodowego Komitetu Żydowskiego do spraw Konsultacji Międzyreligijnych (Watykan, 30 X 2008).
34. Apel przeciwko wszelkim formom antysemityzmu (Watykan, 9 XI 2008).

2009

35. Komunikat po katechezie podczas audiencji generalnej (Watykan, 28 I 2009).
36. Przemówienie do członków Konferencji Przewodniczących Najważniejszych Organizacji Żydów Amerykańskich (Watykan, 12 II 2009).
37. Przemówienie do delegacji Naczelnego Rabinatu Izraela i Komisji do spraw Kontaktów Religijnych z Judaizmem (Watykan, 12 III 2009).
38. Fragment wywiadu na temat dialogu religijnego z judaizmem i islamem udzielonego dziennikarzom podczas lotu do Ammanu (8 V 2009).
39. Przemówienie podczas wizyty w starożytnej Bazylice ku czci Mojżesza na Górze Nebo (Góra Nebo, 9 V 2009).

40. Przemówienie podczas wizyty u Szymona Peresa, prezydenta Izraela, w Pałacu Prezydenckim w Jerozolimie (Jerozolima, 11 V 2009).
41. Modlitwa podczas wizyty pod Murem Zachodnim (Ściana Płaczu) (Jerozolima, 12 V 2009).
42. Przemówienie podczas spotkania z dwoma rabinami w Centrum Hechal Shlomo w Jerozolimie (Jerozolima, 12 V 2009).
43. Z homilii podczas Eucharystii sprawowanej w Dolinie Jozafata (12 V 2009).
44. Przemówienie do przywódców religijnych wspólnoty chrześcijańskiej, muzułmańskiej, żydowskiej i druzyjskiej w Galilei (Nazaret, Atrium Bazyliki Zwiastowania, 14 V 2009).
45. Przemówienie podczas ceremonii pożegnalnej na lotnisku Ben Guriona (Tel Awiw, 15 V 2009).
46. Z pozdrowienia do dziennikarzy podczas lotu powrotnego do Rzymu (15 V 2009).
47. Katecheza podczas modlitwy „Anioł Pański” po powrocie z pielgrzymki do Ziemi Świętej (Watykan, 17 V 2009).
48. Słowo do Polaków (Watykan, 17 V 2009). Podobne wątki w języku francuskim, angielskim, niemieckim, hiszpańskim i portugalskim.
49. Katecheza podczas audiencji generalnej (Watykan, 20 V 2009).
50. Z rozważania podczas modlitwy „Anioł Pański” (Watykan, 9 VIII 2009).
51. Z przemówienia do kardynałów, arcybiskupów i prałatów Kurii Rzymskiej z okazji Bożego Narodzenia (Watykan, 21 XII 2009).

2010

52. Z rozważania podczas modlitwy „Anioł Pański” z wiernymi zebranymi na Placu św. Piotra (Watykan, 17 I 2010).
53. Przemówienie podczas spotkania z rzymską społecznością żydowską w Synagodze Większej (Rzym, 17 I 2010).
54. Pozdrowienie po katechezie podczas audiencji generalnej (Watykan, 27 I 2010).
55. Przesłanie do rabina prof. Elio Toaffa z okazji 95. rocznicy urodzin (Watykan, 3 V 2010).
56. Telegram do Riccardo di Segni, naczelnego rabina Rzymu, z okazji Rosz ha-Szanah 5771, Yom Kippur i Sukkot (9 IX 2010).

57. Z przemówienia podczas spotkania z przedstawicielami religii chrześcijańskiej i innych religii w Waldegraw Drawing Room St. Mary's University College (Twichenham, 17 IX 2010).
58. Z posynodalnej adhortacji apostolskiej o Słowie Bożym w życiu i misji Kościoła [nr 42 i 43] (30 IX 2010).
59. Przemówienie podczas Eucharystii na otwarcie Specjalnego Zgromadzenia Synodu Biskupów poświęconego Bliskiemu Wschodowi (Watykan, 10 X 2010).
60. Pozdrowienie ojców synodalnych podczas obiadu na zakończenie prac Specjalnego Zgromadzenia Synodu Biskupów poświęconego Bliskiemu Wschodowi (Watykan, 23 X 2010).
61. Pozdrowienie delegacji Anti-Defamation League po katechezie podczas audiencji generalnej (Watykan, 3 XI 2010).

2011

62. Przemówienie podczas audiencji dla delegacji B'nai B'rith International (Watykan, 12 V 2011).
63. Z orędzia do dyrektora „L'Osservatore Romano” z okazji 150. rocznicy istnienia dziennika (Watykan, 24 VI 2011).
64. Przemówienie do przedstawicieli wspólnoty żydowskiej podczas podróży apostolskiej do Niemiec (Berlin, 22 IX 2011).
65. Telegram do Ricardo Di Segni, naczelnego rabina Rzymu, z okazji Rosz ha-Szanah, Yom Kippur i Sukkot (29 IX 2011).

2012

66. Pozdrowienie delegacji „Kongresu Żydowsko-Południowoamerykańskiego” (Watykan, 10 V 2012).
67. Telegram do Ricardo Di Segni, naczelnego rabina Rzymu, z okazji Rosz ha-Szanah, Yom Kippur i Sukkot (20 IX 2012).

2013

68. Wspomnienie Dnia Pamięci Ofiar Holokaustu (Watykan, 27 I 2013).
69. Z katechezy podczas audiencji generalnej (Watykan, 13 II 2013).

ks. Waldemar Chrostowski, Warszawa

**II. WYKAZ KONFERENCJI BIBLIJNYCH
KS. PROF. WALDEMARA CHROSTOWSKIEGO
W WARSZAWSKICH PARAFIACH OPATRZNOŚCI BOŻEJ
I ZWIASTOWANIA PAŃSKIEGO W LATACH 1986-2018**

Wykaz¹ zawiera tytułową problematykę dorocznych konferencji oraz szczegółowe tematy podejmowane i rozwijane przez ks. prof. Waldemara Chrostowskiego. Poczynając od października, do maja lub czerwca następnego roku, w pierwszym okresie konferencje odbywały się co dwa tygodnie, a w latach późniejszych co miesiąc. Konferencje miały miejsce w warszawskiej Parafii Opatrzności Bożej (1986-1997) i Parafii Zwiastowania Pańskiego (1986-2018). Wykaz nie uwzględnia konferencji, prelekcji i wystąpień w innych miejscach w kraju i zagranicą.

Rok 1: 1986/1987

Parafia Opatrzności Bożej: *Wprowadzenie do Ewangelii*

Miejsce Ewangelii w kanonie Nowego Testamentu.

Ewangelia według św. Mateusza (I).

Ewangelia według św. Mateusza (II).

Ewangelia według św. Marka (I).

Ewangelia według św. Marka (II).

Ewangelia według św. Łukasza (I).

Ewangelia według św. Łukasza (II).

Ewangelia według św. Jana (I).

Ewangelia według św. Jana (II).

Obraz Jezusa Chrystusa na podstawie czterech Ewangelii kanonicznych.

Jezus historii a Chrystus wiary.

„Idźcie i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28,19) – misyjny dynamizm Ewangelii.

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Wprowadzenie do Pisma Świętego*

Kanon Starego i Nowego Testamentu.

Pismo Święte jako słowo Boże i słowo ludzkie.

¹ Por. W. Chrostowski, *Z doświadczeń w dziedzinie popularyzacji Biblii i wiedzy biblijnej*, *Collectanea Theologica* 85(2015) nr 2, s. 151-171.

Historia zbawienia Starego Testamentu.
Mesjański dynamizm Starego Testamentu.
Jezus Chrystus jako zasada jedności Biblii.
Ewangelie jako cztery portrety Jezusa Chrystusa.
Dzieje Apostolskie – świadectwo początków i okrzepnięcia Kościoła.

Rok 2: Styczeń – czerwiec 1988²
Parafia Opatrzności Bożej: Księga Rodzaju 1–11

Okoliczności, czas powstania i charakter literacki biblijnej „Historii początków”.

Literacka kompozycja „Historii początków”.
Pierwsze opowiadanie o stworzeniu świata i człowieka (Rdz 1,1 – 2,4a).
Drugie opowiadanie o stworzeniu świata i człowieka (Rdz 2,4b-24).
Upadek pierwszych ludzi (Rdz 3).
Opowiadanie o Kainie i Ablu (Rdz 4,1-16).
Opowiadanie o potopie (Rdz 6,5 – 7,17).
Opowiadanie o przekleństwie Kanaana (Rdz 9,18-27).
Opowiadanie o wieży Babel (Rdz 11,1-9).
Od „Historii początków” do „Proto-historii Izraela”.

Rok 3: 1988/1989
Parafia Opatrzności Bożej: Wielkie postacie Starego Testamentu

Abraham – „ojciec wierzących”.
Mojżesz – wybawiciel, przywódca i prawodawca.
Jozue – bohater czasów przełomu.
Samuel – ostatni sędzia Izraela.
Dawid i Salomon – symbole świętości Izraela.
Królowie Judy i Izraela – dylematy podzielonego narodu.
Prorok Eliasz – niezłomny mąż Boży.
Amos i Ozeasz – prorockie wołanie o sprawiedliwość.
Izajasz – „ewangelista” Starego Testamentu.
Jeremiasz – prorok sądu i nadziei.

² Konferencje biblijne odbywały się tylko w pierwszym półroczu 1988 r. z racji na intensywne w drugiej połowie 1987 r. zaangażowanie prowadzącego, w kraju i zagranicą, w dialog Kościoła z Żydami i judaizmem.

Ezechiel – prorok czasu zagłady.
Aggeusz, Ezdrasz i Nehemiasz – odnowa po zagładzie.
Hiob – tajemnica cierpienia człowieka sprawiedliwego.
Machabeusze – znak sprzeciwu wobec przemocy.
Chrześcijański dynamizm Starego Testamentu.

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Maryja w Nowym Testamencie*

Zwiastowanie (Łk 1,26-38).
Nawiedzenie (Łk 1,39-56).
Narodziny Jezusa (Mt 1,18-25; Łk 2,1-20).
Ofiarowanie Jezusa w świątyni jerozolimskiej (Łk 2,22-38).
Cud w Kanie Galilejskiej (J 2,1-12).
Pod krzyżem Jezusa (J 19,25-37).
Maryja w Wieczerniku (Dz 1,12-26).

Rok 4: 1989/1990

Parafia Opatrzności Bożej: *Dekalog*

Dekalog w tradycji żydowskiej i chrześcijańskiej.
Jam jest Pan, Bóg twój...
Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
Nie będziesz brał Imienia Pana, Boga twego, nadaremno.
Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
Czczij ojca swego i matkę swoją.
Nie zabijaj.
Nie cudzołóż.
Nie kradnij.
Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu.
Nie pożądaj żony bliźniego twego...
Ani żadnej rzeczy, która jego jest.
Będziesz miłował Pana, Boga twego...
A bliźniego twego jak siebie samego.

Rok 5: 1990-1991

Parafia Opatrzności Bożej: *Życie i dzieło św. Pawła Apostoła*

Filar chrześcijaństwa.
Droga ku Chrystusowi.

Odrzucony przez Żydów, nieprzyjęty przez chrześcijan.
Zagorzały prześladowca płomiennym głosicielem Chrystusa.
Żyd z pochodzenia – chrześcijanin z wyboru.
Pozyskiwanie pogan.
Konflikt między judaizmem a chrześcijaństwem.
Ewangelia wkracza do Europy.
U korzeni tożsamości chrześcijańskiej.
Niestrudzony głosiciel Jezusa Chrystusa.
Heroiczny wyznawca Chrystusa.
Świadectwo prawdy i miłości.
U kresu drogi.

Rok 6: 1991/1992

Parafia Opatrzności Bożej: *Kobiety w Starym Testamencie*

Ewa znaczy „życie”.
Sara – matka wierzących.
Tamar – kobieta za wszelką cenę.
Miriam – posłannictwo siostry.
Debora i Dalila – pochwała przewrotności?
Noemi i Rut – wzory wierności i zaradności.
Anna, matka Samuela – pochwała zwyczajności.
Batszeba – królewska wybranka.
Abigail – triumf kobiecej roztropności.
Izebel – tajemnica zła i nieprawości.
Judyta – siła spokoju.
Ester – symbol kobiecej skuteczności.
Matka siedmiu zamęczonych braci machabejskich.
Kobiety w Mateuszowej genealogii Jezusa Chrystusa (Mt 1, 1-17).
Kobiety w Starym Testamencie a Maryja, Matka Jezusa (I).
Kobiety w Starym Testamencie a Maryja, Matka Jezusa (II).

Rok 7: 1992/1993

Parafia Opatrzności Bożej: *Wprowadzenie do Nowego Testamentu*

Zanim powstały księgi. Dobra Nowina Jezusa a Ewangelie kanoniczne.
Chronologia powstawania Ewangelii kanonicznych.
Ewangelia według św. Mateusza.

Ewangelia według św. Marka
Ewangelia według św. Łukasza.
Ewangelia według św. Jana.
Życie Jezusa na podstawie Ewangelii kanonicznych.
Jezus Chrystus a współczesny Mu judaizm.
Narodziny Kościoła w świetle Dziejów Apostolskich.
Okrzepienie i ekspansja Kościoła.
Osobowość, życie i orędzie św. Pawła Apostoła.
Listy św. Pawła Apostoła (I).
Listy św. Pawła Apostoła (II).
Listy Deutero-Pawłowe i Listy Pasterskie.

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Dzieje Apostolskie (cz. I)*

Dzieje Apostolskie jako kontynuacja trzeciej Ewangelii kanonicznej (Dz 1,1-4).

Wniebowstąpienie Jezusa (Dz 1,5-11).

Uzupełnienie grona Dwunastu (Dz 1,12-26).

Zesłanie Ducha Świętego (Dz 2,1-46).

Życie wspólnoty Kościoła jerozolimskiego (Dz 2,42-47).

Uzdrowienie chromego i oskarżycielska mowa Piotra (Dz 3).

Apostołowie Piotr i Jan przed Sanhedrynem (Dz 4,1-31).

Miłość i dobroczynność jako zasada życia wyznawców Chrystusa (Dz 4,32 – 5,16).

Sanhedryn przeciw apostołom i wystąpienie Gamaliela (Dz 5,17-42).

Ustanowienie Siedmiu i śmierć męczeńska Szczepana (Dz 6,1 – 7,60).

Prześladowanie Kościoła jerozolimskiego oraz działalność Filipa oraz Piotra i Jana (Dz 8).

Przemiana Szawła pod Damaszkiem (Dz 9,1-31).

Rok 8: 1993/1994³

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Dzieje Apostolskie (cz. II)*

Działalność Piotra i wejście pogan do Kościoła (9,32 – 10,48).

³ Z przerwą w okresie pierwszego kwartału 1994 r., z powodu naukowego pobytu w USA.

Dylematy chrześcijan pochodzenia żydowskiego: Piotr wyjaśnia sprawę Korneliusza (Dz 11,1-18).

Początki chrześcijaństwa w Antiochii Syryjskiej (Dz 11,19-30).

Prześladowanie Kościoła jerozolimskiego i śmierć Heroda Agryppy (Dz 12).

Pierwsza wyprawa misyjna św. Pawła – cz. I (Dz 13).

Pierwsza wyprawa misyjna św. Pawła – cz. II (Dz 14).

Sobór Jerozolimski (Dz 15,1-35).

Druga wyprawa misyjna św. Pawła – cz. I (Dz 15,36 – 16,10).

Druga wyprawa misyjna św. Pawła – cz. II (Dz 16,11 – 17,15).

Rok 9: 1994/1995

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Dzieje Apostolskie (cz. III)*

Druga wyprawa misyjna św. Pawła – cz. III (Dz 17,16 – 18,22).

Trzecia wyprawa misyjna św. Pawła – cz. I (Dz 18,23 – 19,40).

Trzecia wyprawa misyjna św. Pawła – cz. II (Dz 20).

Zakończenie trzeciej wyprawy misyjnej i przyjęcie przez Kościół jerozolimski (Dz 21,1-26).

Pojmanie Pawła na terenie świątynnym i jego przemówienie do Żydów (Dz 21,27 – 22,29).

Paweł przed Sanhedrynem i odesłanie go do Cezarei Nadmorskiej (Dz 22,30 – 23,35).

Paweł przed sądem prokuratora Feliksa (Dz 24).

Paweł przed trybunałem Festusa i Herodem Agryppą II (Dz 25–26).

Morska podróż Pawła do Rzymu (Dz 27).

Paweł na Malcie i w Rzymie (Dz 28).

Parafia Opatrzności Bożej: *Starożytny Izrael*

Okres patriarchów.

Niewola i wyjście z Egiptu.

Wejście Izraelitów do Kanaanu i okres Sędziów.

Okres zjednoczonej monarchii Izraela.

Okres podzielonej monarchii Izraela.

Wygnanie babilońskie i powrót do ojczyzny.

Okres perski i hellenistyczny (539-63 przed Chr.).

Okres rzymski.

Rok 10: 1995/1996

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Kryzys w świetle Biblii*

Kryzys zaufania Bogu (Rdz 3,1-6).
Kryzys sumienia – Kain i Abel (Rdz 4,1-16).
Kryzys tożsamości – opowiadanie o wieży Babel (Rdz 11,1-9).
Heroizm wiary – Abraham i Izaak (Rdz 22,1-19).
Mojżesz – wielkość i kryzys przywódcy.
Hiob – kryzys człowieka naznaczonego cierpieniem.
Jonasz – kryzys poczucia Bożej sprawiedliwości.
Jeremiasz – kryzys religii upolitycznionej.

Rok 11: 1996/1997

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Kościół Apostolskie*

Jerozolima.
Antiochia nad Orontesem.
Galacja.
Efez.
Filippi.
Tesalonika.
Korynt.
Dziedzictwo Kościoła I wieku.

Parafia Opatrzności Bożej: *Maryja w Nowym Testamencie*

Świadek św. Pawła Apostoła.
Świadek Ewangelii według św. Marka.
Świadek Ewangelii według św. Mateusza.
Świadek Ewangelii według św. Łukasza.
Świadek Ewangelii według św. Jana.
Świadek Apokalipsy.

Rok 12: 1997/1998

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Zbawienie*

Starotestamentowy paradygmat zbawienia: Wyjście Izraelitów z Egiptu.
Psalm 105(106) modlitwą o wybawienie.

Ofiara Abrahama jako model wybawienia (Rdz 22).

Hiob – dylematy człowieka cierpiącego niewinnie.

Izajaszowe pieśni o Słudze Pańskim.

„Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwały?”
(Łk 24,26).

„Czyn sprawiedliwy Jednego sprowadza na wszystkich ludzi usprawiedliwienie dające życie” (Rz 5,28).

Rok 13: 1998/1999

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Przypowieści Jezusa*

„Uczył ich wiele w przypowieściach” (Mk 4,2).

Przypowieść o siewcy czy o ziarnie? (Mt 13,1-23).

Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10,30-37).

Przypowieści o miłosierdziu (Łk 15).

Przypowieść o potrzebie ustawicznej czujności (Mt 24,45-51).

Przypowieści o odrzuceniu Jezusa (Mt 21,33 – 22,14).

Ostatnia przypowieść Jezusa (Mt 25,14-30).

„Przypominam, bracia, Ewangelię, którą wam głosiłem” (1Kor 15,1).

Rok 14: 1999/2000

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Czytamy Stary Testament*

Anatomia pokusy (Rdz 3,1-8).

Kain i Abel (Rdz 4,1-17).

Czym staje się świat bez Boga? (Rdz 11,1-9).

Abraham i Izaak – ofiara z miłości (Rdz 22).

Powołanie Mojżesza (Wj 3).

Kryzys i słabość przywódcy (Lb 20,1-13).

Pieśni o Słudze Pańskim.

Natura powołania prorockiego (Am 7,1-14).

Jonasz – powołanie przekorne.

Rok 15: 2000/2001

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Siedem Kościołów Apokalipsy*

Listy do siedmiu Kościołów Apokalipsy (Ap 2–3).

List do Kościoła w Efezie (Ap 2,1-7).

- List do Kościoła w Smyrnie (Ap 2,8-11).
- List do Kościoła w Pergamonie (Ap 2,12-17).
- List do Kościoła w Tiatyrze (Ap 2,18-29).
- List do Kościoła w Sardes (Ap 3,1-6).
- List do Kościoła w Filadelfii (Ap 3,7-13).
- List do Kościoła w Laodycei (Ap 3,14-22).

Rok 16: 2001/2002

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Przekroczyć próg nadziei*

- Papież: wyzwanie i tajemnica.
- Ale dlaczego Bóg się ukrywa?
- Zbawienie w centrum dziejów ludzkości.
- Bóg jest Miłością, ale dlaczego tyle zła?
- Dlaczego tyle religii?
- Wyzwania nowej ewangelizacji.
- W poszukiwaniu utraconej jedności.
- „Bóg bogaty w miłosierdzie”. W oczekiwaniu na pielgrzymkę Jana Pawła II do ojczyzny.

Rok 17: 2002/2003

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Czytamy Nowy Testament*

- Od Ewangelii Jezusa do Ewangelii Nowego Testamentu.
- Ewangelia według św. Marka.
- Ewangelia według św. Mateusza.
- Ewangelia według św. Łukasza.
- Dzieje Apostolskie.
- Ewangelia według św. Jana.
- Pierwszy i Drugi List św. Pawła do Koryntian.
- List św. Pawła do Rzymian.
- List do Hebrajczyków.

Rok 18: 2003/2004

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Apostołowie Jezusa Chrystusa*

- Tożsamość i zadania apostoła za życia Jezusa i po Jego zmartwychwstaniu.
- Święty Piotr (cz. I).

Święty Piotr (cz. II).

Święty Jan.

Święty Filip i św. Bartłomiej.

Judasz.

Pedagogia apostołska na przykładzie Pierwszego Listu św. Pawła do Tymoteusza.

Współczesny apostoł – refleksja na kanwie książki Jana Pawła II *Wstańcie, chodźmy*.

Rok 19: 2004/2005

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Wybrane perykopy Starego Testamentu*

Księga Hioba (cz. I).

Księga Hioba (cz. II).

Księga Rodzaju 12,1-3 i 22,1-3.

Księga Wyjścia 3,1-14.

Pieśń nad pieśniami.

Pieśni o Słudze Pańskim.⁴

Rok 20: 2005/2006

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Bohaterowie wiary Nowego Testamentu*

Maryja (cz. I).

Maryja (cz. II).

Mędrcy ze Wschodu (Mt 2,1-12).

Nikodem (J 3,1-21).

Piłat (J 18,28 – 19,16).

Wskreszenie Łazarza (J 11,1-44).

Samarytanka (J 4,1-42).

⁴ Cykl poświęcony egzegezie wybranych perykop Starego Testamentu zamknęły trzy konferencje bilansujące pontyfikat Jana Pawła II (16 X 1978 – 2 IV 2005) oraz prezentujące osobę i dzieło kard. Józefa Ratzingera/Benedykta XVI.

Rok 21: 2006/2007

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Eklezjologia Nowego Testamentu*

Korzenie eklezjologii biblijnej: Pierwszy List św. Pawła do Tesaloniczan.
Charyzmat osoby a charyzmat urzędu.
Eschatologiczny wymiar Kościoła.
Przymioty biskupa w świetle nauczania św. Pawła.
Kościół wobec przeciwności i trudności.
Natura i posłannictwo Kościoła w świetle zesłania Ducha Świętego (Dz 2).
Kościół jako miejsce interpretacji Pisma Świętego.

Rok 22: 2007/2008

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Spotkać Jezusa dzisiaj –
czytanie Ewangelii z Benedyktem XVI*

Chrzest Jezusa.
Kuszenie Jezusa.
Ewangelia o królestwie Bożym.
Osiem Błogosławieństw.
Ojciec nasz.
I nie wódź nas na pokuszenie.
Uczniowie Jezusa.
Mowa eucharystyczna Jezusa.
Słowo Boże w życiu i misji Kościoła.

Rok 23: 2008/2009

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Na drogach św. Pawła*

Tożsamość i formacja Pawła.
Przemiana pod Damaszkiem.
„Za łaską Boga jestem tym, kim jestem” (1Kor 15,10).
„Wyznaczcie mi już Barnabę i Szawła do dzieła, do którego ich powołałem” (Dz 13,2).
„Zobaczmy, jak się mają bracia we wszystkich miastach, w których głosiliśmy słowo Pańskie” (Dz 15,36).
„Przepraw się do Macedonii i pomóż nam” (Dz 16,9).
„My głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, który jest zgorszeniem dla Żydów, a głupstwem dla pogan” (1Kor 1,23).

„Izraelici! Na pomoc! To człowiek, który wszędzie naucza wszystkich przeciwko narodowi i Prawu” (Dz 21,28).

„Krew moja już ma być wylana na ofiarę, a chwila mojej rozłąki nadeszła” (2Tm 2,6).

Rok 24: 2009/2010

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Biblijne obrazy powołania*

„Wyjdź ty z twojej ziemi...” (Rdz 12,1) – Abraham.

„Weź twego syna jedynego, którego miłujesz...” (Rdz 22,2) – Abraham.

„Idź przeto teraz, oto posyłam cię do faraona, i wyprowadź mój lud, Izraelitów, z Egiptu” (Wj 3,10) – Mojżesz.

„Człowiek widzi to, co dostępne dla oczu, a Pan widzi serce” (1Sm 16,7) – Dawid.

„Oto ja, pošlij mnie!” (Iz 6,8) – Izajasz.

„Nie lękaj się ich, bo jestem z tobą, by cię chronić” (Jr 1,8) – Jeremiasz.

„Nie jestem ja prorokiem ani nie jestem uczniem proroków” (Am 7,14) – Amos.

„Przypatrzcie się, bracia, powołaniu waszemu” (1Kor 1,26).

Rok 25: 2010/2011

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Bóg wobec człowieka – człowiek wobec Boga*

Stworzenie i upadek (Rdz 2–3).

Kain i Abel (Rdz 4).

Noemi i Rut (Rt).

Mędrcy ze Wschodu (Mt 2,1-12) – paradygmat wiary pogan.

Opowiadanie o Balaamie (Lb 22–24).

Krzyż na Golgocie – Krzyż polski.

Jan Paweł II ze Zbawicielem z krzyżem swoim.⁵

Bóg objawiony w Jezusie Chrystusie – Bóg obecny w Kościele.

„Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków” (Hbr 1,1).

⁵ Dwugłos z Adamem Bujakiem podczas promocji albumu *Krzyż polski*, Biały Kruk, Kraków 2011.

Rok 26: 2011/2012

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Biblia Księgą życia*

Geneza i natura Biblii Hebrajskiej.
Bóg jako Autor Pisma Świętego.
Od pierwszych zapisów świętej Tradycji Izraela do pierwszej publicznej lektury Pisma (Ezdrasz).
Od oryginału do przekładów: Biblia Hebrajska a Biblia Aramejska.
„Bóg przemówił po grecku”: Septuaginta.
Psalmy – księga modlitwy ludu Bożego.
Od zwiastowania przez krzyż do zmartwychwstania.
Nowy Testament jako świadectwo historii i wiary.

Rok 27: 2012/2013

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Biblijni bohaterowie wiary*

Adam i Ewa, czyli gdybyśmy wiedzieli, że Bóg istnieje.
U źródeł zawierzenia Bogu – Abraham (Rdz 11,27 – 12,6).
Dzieciństwo Jezusa oczami Benedykta XVI (cz. I).
Dzieciństwo Jezusa oczami Benedykta XVI (cz. II).
Refleksje po rezygnacji Benedykta XVI z urzędu biskupa Rzymu.⁶
Mowa eucharystyczna Jezusa w Kafarnaum (J 6).
Psalmiści – ludzie modlitwy.
Modlitwy na kartach Nowego Testamentu.

Rok 28: 2013/2014

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Cztery Ewangelie kanoniczne*

Cztery Ewangelie kanoniczne jako portrety Jezusa Chrystusa.
Teologia Ewangelii według św. Mateusza.
Ewangelia według św. Mateusza: pytania i odpowiedzi.
Teologia Ewangelii według św. Marka.
Ewangelia według św. Marka: pytania i odpowiedzi.
Teologia Ewangelii według św. Łukasza.
Ewangelia według św. Łukasza: pytania i odpowiedzi.

⁶ Konferencja ogłoszona wieczorem 11 II 2005 r., kilka godzin po rezygnacji papieża Benedykta XVI z urzędu biskupa Rzymu.

Teologia Ewangelii według św. Jana.
Ewangelia według św. Jana: pytania i odpowiedzi.

Rok 29: 2014/2015

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Chrystologia Starego Testamentu*

Zasadność i natura chrystologii Starego Testamentu.
„Stwórzmy człowieka na Nasz obraz” (Rdz 1,26-27).
„Tres vidit, sed Unum adoravit”: Bóg w gościnie u Abrahama (Rdz 18).
Ofiarowanie Izaaka (Rdz 22).
Znak miedzianego węża (Lb 21,4-9): starotestamentowa zapowiedź krzyża.
Psalm 22(21): modlitwa konającego Mesjasza.
Wizja ożywienia wyschniętych kości (Ez 37,1-2).
Księga Hioba – sens cierpienia niewinnych.

Rok 30: 2015/2016

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *Dekalog na nowo odczytywany*

Dlaczego raz jeszcze Dekalog?
Przykazanie I: Nie będziesz miał bogów cudzych obok Mnie.
Przykazanie II: Nie będziesz wzywał Imienia Pana, Boga twego, nadaremno.
Przykazanie III: Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
Przykazanie IV: Czcij twego ojca i twoją matkę.
Przykazanie V: Nie zabijaj.
Przykazanie VI: Nie cudzołóż.
Przykazanie VII: Nie kradnij.
Przykazanie VIII: Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu.
Przykazanie IX: Nie pożądaj żony bliźniego twego.
Przykazanie X: Nie pożądaj domu bliźniego twego.

Rok 31: 2016/2017

Parafia Zwiastowania Pańskiego: *„Upada sam Kościół, jeśli nie znamy Jezusa” (Benedykt XVI). Listy św. Pawła Apostoła*

Okoliczności powstania i charakter Listów św. Pawła.
Pierwszy i Drugi List do Tesaloniczan.

List do Galatów.
Pierwszy List do Koryntian.
List do Rzymian.
List do Efezjan.
List do Filipian.
Paweł – nauczyciel ludzi naszych czasów.

Rok 32: 2017/2018

Parafia Zwiastowania Pańskiego: Biblijne medytacje nad Modlitwą Pańską

1. Kontekst i układ Modlitwy Pańskiej.
2. *Awinu ašer bašamayim/Pátēr hēmōn ho en tois ouranois* – Ojciec nasz, który jesteś w niebie.
3. *Itqadeš Šemcha/Hagiasthēto tò ónomá sou* – Święć się Imię Twoje.
4. *Tavō malkūtecha/ Elthēto he basilēia sou* – Przyjdź Królestwo Twoje.
5. *Ia'ašeh reconecha ka'ašer bašamayim uva'arec/Genēthētō tò thelēma sou hos en ouranō kai epi gēs* – Bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi.
6. *Lachmenū ten lanū dvar yōm beyōmō/Tón árton hēmon ton epiouión dōs hēmīn sēmeron* – Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj.
7. *W'sa lanū masānū k'ašer gam anāchnū nasānū lechivēnū/Áfes hemīn tà ofeilemata hemōn hos kai hēmeis afēkamen tois ofeiletais hemōn* – I odpuść nam nasze winy jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
8. *We'al tevienū bamesat/Kai mē eisenenkēs hēmas eis peirasmon* – I nie wódź nas na pokuszenie.
9. *Ki 'im hacilenū min hareš'a/Alla rysai hēmas apò tou ponērou* – Ale nas zbaw ode złego.

Barbara Strzałkowska, Warszawa